

Journal of Social Intervention: Theory and Practice –
2021 – Volume 30, Issue 3, pp. 1–3
<http://doi.org/10.18352/jsi.687>

ISSN: 1876-8830

URL: <http://www.journalsi.org>

Publisher: Rotterdam University of Applied Sciences
Open Access Journals

Copyright: this work has been published under a
Creative Commons Attribution-Noncommercial-No
Derivative Works 3.0 Netherlands License

TOBY WITTE, SZABINKA

DUDEVSKY, PATRICIA

MOLEGRAAF

EDITORIAL

DRIE KEER HANNAH ARENDT: THEORIE EN PRAKTIJK

In de boekenrubriek van JSI van juni 2021 staat het werk van Hanna Arendt centraal. Het denken van Hannah Arendt (1906-1975) staat volop in de belangstelling. Regelmatig wordt er ergens in de media naar haar verwezen. Een inventarisatie via de databank Nexis Uni laat zien dat in januari 2021 maar liefst 22 artikelen in Nederlandse dagbladen refereerden aan haar werk. Na de verkiezing van Trump als president van de Verenigde Staten werd haar eerste boek *The Origins of Totalitarianism* (1951) opnieuw een bestseller.

Ook in recente boeken en artikelen op het gebied van sociaal werk publicaties wordt regelmatig naar haar ideeën verwezen. De hernieuwde aandacht voor haar werk is wel te verklaren. Veel van de boeken en artikelen die ze schreef raken nauw aan thema's uit onze tijd, zoals racisme, vluchtelingen en waarheid & leugen in de politiek. Ze maakte zich grote zorgen over de steeds groter wordende invloed van economisch denken ten koste van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onze gemeenschappelijke wereld. Voor Arendt staat de liefde voor de wereld centraal en die toont zich in zorg voor, en betrokkenheid bij de ruimte die we met elkaar delen. En dat kan alleen in gezamenlijkheid, waarbij allerlei perspectieven op die gedeelde wereld gehoord worden om bij te dragen aan een zo compleet mogelijk beeld.

Het werk van Hannah Arendt is niet altijd even makkelijk te begrijpen en dus onderwerp van uitgebreide interpretatie-discussies in de academische filosofie. Aan de andere kant worden haar

EDITORIAL

ideeën ook met regelmaat al te eenvoudig voorgesteld en teruggebracht tot oneliners. In mijn eigen onderzoek naar de politieke dimensie van sociaal werk probeer ik om vanuit het denken van Arendt, bij te dragen aan de positionering van sociaal werk in de samenleving. Het grote belang dat Arendt toekent aan de opdracht voor elk mens om verantwoordelijkheid te nemen voor de gemeenschappelijke wereld, is prikkelend en inspirerend in een tijd waarin de kloof tussen het dagelijkse bestaan en de politiek groter lijkt dan ooit. In het sociaal werk discours is daarnaast, of daarom, de vraag actueel of politiseren niet veel meer aandacht moet krijgen in theorie en praktijk.

Praktische filosofie brengt de uitdaging met zich mee om enerzijds recht te doen aan verschillende interpretaties van haar werk en anderzijds om deze toegankelijk te maken voor niet-filosofen. De drie boeken die centraal staan in deze uitgave van JSI, kijken alle drie door een Arendtiaanse lens naar vraagstukken in de samenleving in samenhang met de beroepspraktijk. Achterliggende vraag bij deze boekbesprekingen is voor mij dan ook of het de auteurs gelukt is om Arendts denken toegankelijk te maken met behoud van de rijkdom van haar ideeën en tegelijkertijd een brug te slaan naar de praktijk van informatietechnologie, overheidsbeleid en het dagelijks werk van sociale professionals.

Het eerste boek, *Aan het werk met Hannah Arendt. Professionals in onderwijs, zorg en sociaal werk*, is een verzameling artikelen onder redactie van Joop Berding. Dit boek uit 2017 laat ons kennismaken met het werk van Arendt in relatie tot de brede praktijk van professionals in het publieke domein. Het tweede boek, *De publieke sfeer in de 21^e eeuw. Hannah Arendt als gids voor professionals* van Henrietta Joosten verscheen in 2019 en plaatst Arendts ideeën over de publieke sfeer in het heden, een tijd die gekenmerkt wordt door informatietechnologie - ook voor sociale professionals uiterst actueel nu online hulpverlening steeds belangrijker wordt. Het derde boek tenslotte, *Een draad in het weefsel. Overheidsbeleid uitvoeren met Hannah Arendt* van Ellen Boleij, verscheen eind 2020. Boleij bespreekt in dit boek hoe Arendts ideeën behulpzaam kunnen zijn bij de spanningsvelden die zich voordoen bij de uitvoering van overheidsbeleid.

Kunnen we na het lezen van deze drie boeken inderdaad aan het werk met Hannah Arendt? Hier kom ik aan het einde van de derde boekbespreking op terug, maar tezamen bieden deze drie boeken een meervoudig en nuttig perspectief op de bruikbaarheid van Arendts ideeën voor professionals in het sociale domein.

Jeannette Hartman
Gastredacteur boekenrubriek JSI

NOOT VAN DE REDACTIE

Het derde issue van JSI is deze keer een gemengde uitgave en biedt u naast de drie boeiende bovengenoemde boekbesprekingen over het werk van Hannah Arendt een innovatie bijdrage (IWO) en een research artikel.

De IWO bijdrage beschrijft de succesfactoren in de ontwikkeling en uitvoering van een innovatietraject rond het omgaan met onbegrepen gedrag, dat leidde tot een samenhangend onderwijsaanbod van de Social Work opleiding van de Hogeschool van Amsterdam. Centraal daarbij staan de vragen wat professionals van de toekomst nodig hebben om adequaat om te kunnen gaan met onbegrepen gedrag en wat nodig is om te zorgen dat succesvolle onderwijsvernieuwing duurzaam blijft.

We sluiten af met een peer-reviewed artikel van Jeremy Rijnders, Willeke Manders (onderzoekers bij Kenniscentrum Maatschappelijke Innovatie van de Hogeschool van Amsterdam) en Judith Metz (lector Social Work bij Saxion Hogeschool) over werkzame elementen en randvoorwaarden in de samenwerking tussen jongerenwerk en scholen voor voortgezet onderwijs. Hierin worden zeven samenwerkingspraktijken tussen het jongerenwerk en VO scholen in Nederland verkend om zo inzicht te bieden in de voorwaarden voor een succesvolle samenwerking tussen beide.

Dit is tevens het laatste nummer voor de zomer. In oktober komen we bij u terug met een goed gevuld en gevarieerd **themanummer** over veerkrachtige toekomstperspectieven voor het sociaal werk in Nederland en Vlaanderen in en na de coronacrisis.

Voor nu wensen wij u veel leesplezier en een goede zomer!

Toby Witte, editor-in-chief
Szabinka Dudevszky, managing editor
Patricia Molegraaf, managing editor